

KARTA KURSU

Nazwa	Język polityki
Nazwa w j. ang.	Language of Politics

Koordynator	dr Radosław Marzęcki	Zespół dydaktyczny
Punktacja ECTS*	2	

Opis kursu (cele kształcenia)

Celem zajęć jest poznanie teoretycznych aspektów języka polityki (jako narzędzia komunikowania się władzy ze społeczeństwem, narzędzia walki politycznej, manipulacji czy dominacji), a także praktyczne wykorzystanie zdobytej wiedzy w analizach działań językowych na scenie politycznej. Duży nacisk zostanie położony na zagrożenia, jakie wynikają z instrumentalnego traktowania języka w sferze publicznej. Celem jest także opis oraz wyjaśnienie przyczyn, przebiegu, a także konsekwencji konfliktowych zachowań językowych w sferze publicznej i politycznej.

Warunki wstępne

Wiedza	Podstawowa wiedza z zakresu teorii i socjologii polityki oraz komunikacji politycznej.
Umiejętności	Umiejętność selekcji materiałów źródłowych (np. media, dokumenty), orientacja w najważniejszych wydarzeniach politycznych
Kursy	-

Efekty kształcenia

	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Wiedza	W01, Ma wiedzę dotyczącą roli języka jako narzędzia uprawiania polityki	K2_W01 K2_W04
	W02, Zna różne style i formy wypowiedzi politycznej	K2_W04
	W03, Rozpoznaje funkcje języka polityki, ze szczególnym uwzględnieniem jego funkcji perswazyjnej	K2_W03
	W04, Zna uwarunkowania determinujące styl, formę i treść wypowiedzi politycznej	K2_W04
	W05, Zna mechanizmy i techniki erystyczne, służące skutecznej argumentacji w politycznych sporach	K2_W04

	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Umiejętności	U01, Potrafi identyfikować bariery efektywnego komunikowania politycznego	K2_U01
	U02, Potrafi rozpoznawać i bronić się przed stosowaniem mechanizmów perswazyjnych i manipulacji językowej	K2_U02
	U03, Potrafi odpowiednio się przygotować do wystąpienia na tematy polityczne	K2_U02 K2_U04

	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Kompetencje społeczne	K01, Potrafi skutecznie weryfikować rzetelność tekstów o charakterze politycznym	K2_K01
	K02, Jest świadomy negatywnych skutków społecznych użycia języka zorientowanego na wywołanie lub podtrzymanie konfliktu	K2_K03
	K03, Jest świadomy symbolicznej i performatywnej funkcji języka polityki	K2_K03
	K04, Dostrzega różnicę pomiędzy otwartym a zamkniętym modelem dyskursu publicznego (politycznego)	K2_K02

Studia stacjonarne i studia niestacjonarne

Organizacja											
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach									
		A		K		L		S		P	E
Liczba godzin	15										ZAL

Opis metod prowadzenia zajęć

Studia stacjonarne i studia niestacjonarne

Wykład: wykład konwersatoryjny, którego celem jest zwrócenie uwagi studenta na określoną liczbę problemów, które powinny pobudzać refleksję nad funkcjami użycia języka w sferze publicznej i politycznej. Stosowane będą także elementy wykładu informacyjnego (w tematyce teoretycznej).

W trakcie zajęć wykorzystywana będzie metoda *case study*, pozwalająca analizować konkretne zjawiska z uwzględnieniem ich przyczyn, przebiegu i konsekwencji.

Formy sprawdzania efektów kształcenia

Studia stacjonarne i studia niestacjonarne

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01								X					
W02								X					
W03								X					
W04								X					
W05								X					
U01							X	X					
U02							X	X					
U03							X	X					
K01							X	X					
K02							X	X					
K03							X	X					
K04							X	X					

Studia stacjonarne i studia niestacjonarne

Kryteria oceny	Warunkiem uzyskania pozytywnej oceny są: - obecność na zajęciach - merytoryczny udział w dyskusjach - zaangażowanie w pracę nad projektem - przedstawienie wyników pracy nad projektem - umiejętność subiektywnego skomentowania danych wykorzystanych w pracy nad projektem
----------------	---

Uwagi	
-------	--

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

1. Język polityki a język ogólny. Język polityki a język polityków. Język propagandy a język polityki. Komunikacja publiczna i polityczna. Język i retoryka. Cechy współczesnego języka polityków. Język a dyskurs. Dyskurs publiczny, dyskurs polityczny i dyskurs polityki. Debata publiczna i polityczna.
2. Język jako narzędzie władzy i dominacji. Etyka mowy i racjonalność komunikacyjna według J. Habermasa. Dyskurs zamknięty.
3. Język mediów a język polityki. Mediatyzacja języka polityki. Tabloidyzacja języka polityki. Konsekwencje dla języka polityki. Język parlamentarny a język medialny. Konfrontacyjne sposoby prowadzenia debat i dyskusji.
4. Język konfliktu i język zgody. Cechy charakterystyczne języka współczesnych ugrupowań politycznych. Mitotwórcza rola słowa we współczesnym dyskursie politycznym. Miranda i kondemnanda debat parlamentarnych. Patos języka polityki. Język debaty publicznej. „Neonowomowa”.
5. Język jako narzędzie walki politycznej. Kreowanie podziałów na „swoich” i „obcych”. Definiowanie przeciwnika i wroga politycznego. Dychotomizacja rzeczywistości społeczno-politycznej. Militaryzacja języka. Erystyka w publicznych dyskusjach. Techniki erystyczne odnoszące się do tematu i działające bezpośrednio na widownię. Techniki działające na rozmówcę. Arbitralizm.
6. Dyskredytacja jako forma zwalczania przeciwnika politycznego. Typowe funkcje dyskredytacji. Polemika a dyskredytacja. Stygmatyzacja i przypisywanie piętna. Etykietowania. Kategoria „obcości” i „obcego” w polityce. Kłamstwo i ironia. Przekłamania, zmiany znaczeń, konteksty narodowe i kulturowe w języku polityki. Inwektywy, imputacje, amputacje. Krytyka a krytykanctwo.
7. Perswazyjność przekazów politycznych. Perswazja, metafora, sugestia jako formy władzy. Manipulacje językowe.
8. Język wrogości i jego odmiany. Mowa nienawiści. Formy agresji językowej dokonywane na forum publicznym. Funkcje agresywnych działań językowych. Akty deprecjonujące siebie i innych. Deprecjacja wertykalna. Implikatury, presupozycje, modulanty. Konstrukcje uprzedmiotawiające. Ataki na pozytywny aspekt twarzy interlokutora.
9. Wartościowanie w języku polityki. Nazwy emocji. Uczucia – afekty negatywne i pozytywne. Wyrazy i zwroty oceniające w języku polityków. Kreowanie stanu zagrożenia. Język obietnic wyborczych.
10. Zróżnicowanie współczesnych dyskursów politycznych. Język ugrupowań politycznych. Język prawicy. Liberalna, socjalistyczna i konserwatywna zasada komunikacji politycznej. Dyskurs feministyczny, liberalno-katolicki, radykalnie liberalny i narodowo-prawicowy.
11. Totalitarny i demokratyczny dyskurs polityczny. Język totalitaryzmu. Język w czasach PRL. Nowomowa lat 70. i 80. Doublespeak. Figura „wroga” w języku współczesnej propagandy politycznej. Język polityki i polityków lat 90. XX w.

Wykaz literatury podstawowej

Bralczyk J., O języku propagandy i polityki, Warszawa 2007.
M. Czyżewski, M. Otrocki, T. Piekot, J. Stachowiak (red.), Analiza dyskursu publicznego: przegląd metod i perspektyw badawczych, Warszawa 2017.
M. Czyżewski, S. Kowalski, T. Tabako, Retoryka i polityka: dwudziestolecie polskiej transformacji, Warszawa 2010.
Czerwiński R., Nowak P., Przybylska R. (red.), Język IV Rzeczypospolitej, Lublin 2010.
Czyżewski M., Kowalski S., Piotrowski A., Rytualny chaos. Studium dyskursu publicznego, Warszawa 2010.
Dudek P. [red.], Prawne, ekonomiczne i polityczne aspekty funkcjonowania mediów i kreowania ich zawartości, Toruń 2009.
Garpiel R., Leszczyńska K. [red.], Sztuka perswazji. Socjologiczne, psychologiczne i lingwistyczne aspekty komunikowania perswazyjnego, Kraków 2004.

Kamińska-Szmaj I., Piekot T., Poprawa M. [red.], Tabloidyżacja języka i kultury, Wrocław 2011.
 Karwat M., O złośliwej dyskredytacji. Manipulowanie wizerunkiem przeciwnika, Warszawa 2006.
 Kochan M., Pojedynek na słowa. Techniki erystyczne w publicznych sporach, Kraków 2007.
 Kolczyński M., Mazur M., Michalczyk S. [red.], Mediatyzacja kampanii politycznych, Katowice 2009.
 Majewska M., Akty deprecjonujące siebie i innych, Kraków 2005.
 Sokołowski M. [red.], Media a komunikowanie polityczne, Toruń 2009.
 Wesołowska E., Deliberatywne rozwiązywanie konfliktów wartości, Olsztyn 2010.

Wykaz literatury uzupełniającej

Antas J., O kłamstwie i kłamaniu. Studium semantyczno-pragmatyczne, Kraków 2000.
 Anusiewicz J., Siciński B. [red.], Język a kultura, t. XI, Język polityki a współczesna kultura polityczna, Wrocław 1994.
 Bralczyk J., Mosiołek-Kłosińska K. [red.], Język w mediach masowych, Warszawa 2000.
 M. Czyżewski (red.), Dyskurs elit symbolicznych: próba diagnozy, Warszawa 2014.
 Dobek-Ostrowska B., Frasz J., Ociepka B. [red.], Teoria i praktyka propagandy, Wrocław 1999.
 Głowiński M., Język i społeczeństwo, Warszawa 1980.
 Głowiński M., Mowa w stanie obłądzenia, Warszawa 1996.
 Głowiński M., Nowomowa po polsku, Warszawa 1990.
 Grabias S., Język w zachowaniach społecznych, Lublin 1997.
 Kamińska-Szmaj I., Agresja językowa w życiu publicznym. Leksykon inwektyw politycznych 1918-2000, Wrocław 2007.
 Kamińska-Szmaj I., Słowa na wolności, Wrocław 2006.
 Karwat M., O demagogii, Warszawa 2006.
 Klemperer V., LTI. Notatnik filologa, Kraków-Wrocław 1983.
 Kowalski S., Tulli M., Zamiast procesu. Raport o mowie nienawiści, Warszawa 2003.
 Marzęcki R. Styl uprawiania polityki. Kształtowanie i utrwalanie podziałów politycznych we współczesnej Polsce, Kraków 2013.
 Nowak P., Swoi i obcy w językowym obrazie świata, Lublin 2002.
 Ożóg K., Język w służbie polityki. Językowy kształt kampanii wyborczych, Rzeszów 2004.
 Peisert M., Formy i funkcje agresji werbalnej. Próba typologii, Wrocław 2004.
 Pisarek W., Polskie słowa sztandarowe i ich publiczność, Kraków 2002.
 Szalkiewicz W., Słownik polityczny IV RP, Warszawa 2007.

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

Studia stacjonarne i studia niestacjonarne

liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	15
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	5
liczba godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	10
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	20
	Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	
Ogółem bilans czasu pracy		50
Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		2